

23. 1. 2020

Vezměte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

Je manželská nevěra důvodem pro disparitu vypořádacích podílů na společném jmění manželů?

Primární pravidlo pro vypořádání zaniklého společného jmění manželů, navrhne-li jej soudu jeden z bývalých manželů, popř. oba, ve smyslu ust. § 740 občanského zákoníku, po rozvodu manželství, podle kterého bude soud postupovat, je obsaženo v ust. § 742 odst. 1 písm. a) občanského zákoníku, podle něhož podíly obou manželů na vypořádávaném jmění jsou stejné.

Vychází se tedy ze zásady parity (rovnosti) vypořádacích podílů. K disparitě (nerovnosti) vypořádacích podílů se v poměrech zákona č. [40/1964](#) Sb., ve znění účinném do 31. 12. 2013, tedy zrušeného občanského zákoníku, vytvořila rozsáhlá judikatura, která je rámcově shrnuta např. v aktuálním usnesení Nejvyššího soudu ČR sp. zn. 22 Cdo 2661/2019 ze dne 18. 9. 2019, podle něhož je sestaven tento příspěvek, a to k dílčí otázce případného zohlednění nevěry při vypořádání společného jmění manželů soudem. - Tato judikatura je s ohledem na obdobný účel a obdobnou právní úpravu obecně nadále použitelná i v poměrech aktuálně platného a účinného zákona č. [89/2012](#) Sb., tedy nového občanského zákoníku (o. z.). Soudní odklon od pravidla o rovnosti vypořádacích podílů (tzv. disparity podílů) musí být opodstatněn konkrétními okolnostmi případu [srov. např. usnesení Nejvyššího soudu ČR ze dne 4. 11. 2008, sp. zn. 22 Cdo 3174/2007]. Disparita se může vztahovat na veškeré položky náležející do společného jmění manželů či jen na některé z nich (srov. např. rozsudek Nejvyššího soudu ČR ze dne 25. 10. 2001, sp. zn. 22 Cdo 2914/99). Určení výše disparity vypořádacích podílů je na úvaze soudu, zohledňující všechny okolnosti případu [srov. rozsudek Nejvyššího soudu ČR ze dne 30. 5. 2005, sp. zn. 22 Cdo 1781/2004]. Při posouzení možné disparity podílů je vedle okolností samotných nutno přihlídnout také k jejich intenzitě, době trvání či časovému rozsahu jejich existence. Disparitu vypořádacích podílů nemusí nutně založit toliko jeden důvod o dostatečné intenzitě, nýbrž je možné uvažovat také o tom, že v určitém případě bude shledáno více okolností, které by samy o sobě nemusely disparitu založit, ale ve svém souhrnu či kombinaci uplatnění disparity opodstatňují [rozsudek Nejvyššího soudu ČR ze dne 21. 7. 2014, sp. zn. 22 Cdo 1488/2013].

Nevěra sama o sobě nestačí

Podle rozsudku Nejvyššího soudu ČR ze dne 20. 4. 2016, sp. zn. 22 Cdo 5384/2015, mohou být důvodem vedoucím k disparitě vypořádacích podílů negativní okolnosti v manželství, jakož i zohlednění principu zásluhovosti, případně další okolnosti. Ve vztahu k negativním okolnostem v manželství z judikatury NS vyplývá, že jednání, která jsou v rozporu s ust. § 18 zákona č. [94/1963](#) Sb., o rodině (dnes jde o ust. § 687 o. z., které říká, že manželé si jsou navzájem povinni úctou, jsou povinni žít spolu, být si věrni, vzájemně respektovat svou důstojnost, podporovat se, udržovat rodinné společenství, vytvářet zdravé rodinné prostředí a společně pečovat o děti), resp. jednání, která lze podle obecného náhledu považovat za negativně ovlivňující vzájemné soužití manželů mohou vést k úvaze o odklonu od principu rovnosti podílů, jestliže se významným způsobem promítají v hospodaření se společným majetkem nebo v péči o rodinu. Odklon od principu rovnosti podílů nebude dán jakýmkoliv negativním jednáním, ale pouze takovým, které se významněji promítá do majetkové sféry zákonného majetkového společenství manželů nebo do péče o rodinu [srov. např.

rozsudek Nejvyššího soudu ČR ze dne 5. 3. 2012, sp. zn. 22 Cdo 3637/2010]. Toliko výjimečně je možné přistoupit k disparitě vypořádacích podílů i v případě, kdy se negativní okolnost bezprostředně nepromítla do majetkových poměrů. Půjde zpravidla o momenty morálně tak silné, že by bylo v rozporu s dobrými mravy, kdyby k nim soud při vypořádání přiměřeně nepřihlédl [srov. rozsudek Nejvyššího soudu ČR ze dne 26. 2. 2014, sp. zn. 22 Cdo 1683/2013 či rozsudek Nejvyššího soudu ČR ze dne 20. 4. 2016, sp. zn. 22 Cdo 5384/2015].

Z judikatury se dále podává, že vypořádací podíl jednoho z manželů na zaniklém společném jmění manželů nelze snížit jenom proto, že příčinou rozvratu manželství byl jeho mimomanželský vztah [srov. rozsudek Nejvyššího soudu ČR ze dne 19. 3. 2007, sp. zn. 22 Cdo 2921/2005, nebo rozsudek Nejvyššího soudu ČR ze dne 23. 5. 2007, sp. zn. 22 Cdo 1112/2006], neboť právní úprava neumožňovala vyslovit „vinu“ manžela na rozvodu, i když ukládá soudu přihlídnout k příčinám rozvratu. Jde mnohdy o těžko postihnutelné příčiny, mající původ v intimní sféře, a i zdánlivě jasné příčiny rozvratu (v daném případě navázání mimomanželského vztahu) mají své příčiny. Není ovšem vyloučeno, aby nevěra jednoho z manželů ve spojení s dalšími skutečnostmi vedla soud k úvaze o disparitě podílů, a to např. tehdy, pokud by vedla k výrazně snížené péči o děti a rodinu, měla za následek negativní promítnutí do hospodaření se společným majetkem nebo by se jednalo o momenty morálně tak silné, že by bylo v rozporu s dobrými mravy, kdyby k nim soud při vypořádání přiměřeně nepřihlédl [rozsudek Nejvyššího soudu ČR ze dne 26. 2. 2014, sp. zn. 22 Cdo 1683/2013]. Samotné příčiny rozvratu manželství tak nejsou pro stanovení výše podílů manželů na jejich vypořádaném společném jmění významné, pokud neměly přímý dopad na hospodaření se společným majetkem nebo na péči rodinu [rozsudek Nejvyššího soudu ČR ze dne 22. 8. 2011, sp. zn. 22 Cdo 3110/2010].

Terezie Nývltová Vojáčková

© EPRAVO.CZ - Sběrka zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [Digital Omnibus: Revoluce v datech, nebo jen nová zátěž pro podnikatele?](#)
- [Darování pro případ smrti nemovité věci zapsané v katastru nemovitostí a určení výše odměny soudního komisaře](#)
- [Flotilová novela: Kdo a kdy musí nově získat licenci k distribuci pojištění?](#)
- [Nová pravidla pro ground handling v EU a jejich dopady na letecký sektor](#)
- [Právní due diligence nemovitostí: na co se v praxi skutečně zaměřit](#)
- [Hmotněprávní opatrovník obchodní korporace: mezi efektivní ochranou a zásahem do korporační autonomie](#)
- [Byznys a paragrafy, díl 32.: Konkurenční doložka](#)
- [Skruté ujednání v realitní smlouvě - zbytečná hra na schovávanou](#)
- [Odpovědnost člena voleného orgánu dle § 159 OZ a vymezení škody způsobené právnické osobě](#)
- [Vnosy do společného jmění manželů a jejich valorizace v aktuální judikatuře Nejvyššího soudu a Ústavního soudu](#)
- [Právo na přístup ke kamerovým záznamům: střet GDPR, informačního zákona a praxe veřejných institucí](#)